

MASARYKOVA UNIVERZITA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

KATEDRA BIOLOGIE

SLOWIŇSKÝ NÁRODNÍ PARK

Seminární práce do předmětu Komplexní zahraniční cvičení v terénu

Tereza Guldová

Lucie Krejčová

Słowiński národní park patří mezi nejstarší parky na území Polska a rozkládá se na centrálním pobřeží Baltu, v délce asi 30 km mezi městy Łeba a Rowy. Byl založen v roce 1967 a jeho rozloha činí asi 372 km². Na této ploše je zřízeno celkem 12 chráněných přírodních rezervací, která jsou velmi přísně chráněna před jakýmkoliv negativním zásahem turistů. Słowiński Park Narodowy je od roku 1977 zahrnut do sítě biosférických rezervací organizace UNESCO. Tyto rezervace byly UNESCEM založeny jako reprezentativní ukázka kultury a krajiny. Pro připomenutí, v České republice jsou biosférickými rezervacemi Bílé Karpaty, Krkonoše, Křivoklátsko, Šumava, Třeboňsko a Dolní Morava.

V parku se nachází několik jezer Lebsko, Gardno, Smółdzińskie, Dołgie Wielkie a Dołgie Małe. Územím Słowińskiego národního parku protéká několik řek. Největší řekou je Leba, která vtéká do jezera Lebsko. Na toku řeky je i stejnojmenné přístavní město, ve kterém jsou dvě velké pláže. Další velkou řekou je Łupawu, která vtéká do jezera Gardno a bývá mnohdy označována za nejhezčí řeku v Pomorí. Kromě jezer a řek jsou pro Słowiński národní park typické rozsáhlé louky, bažiny, lesy, a hlavně pohyblivé duny. Na pobřeží můžete najít borové lesy, bahenní rostliny na četných rašeliništích, sítiny a rákosí na březích jezer.

Flora

Největší plochu cca 6 000 ha zaujímají ve Słowińském parku lesní porosty. Nejvíce zastoupeným druhem je borovice černá (*Pinus nigra*), můžeme však nalézt také další druhy jako například břizu bělokorou (*Betula pendula*), olši lepkavou (*Alnus glutinosa*) a smrk ztepilý (*Picea abies*). Jiné dřeviny jako je buk lesní (*Fagus sylvatica*) nebo jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*) nepřesahují 1 % všech porostů parku. Kromě lesů oblast také pokrývají rašeliniště, jezera a písečné duny. V parku se vyskytuje kolem 900 druhů cévnatých rostlin, 165 druhů mechorostů, 500 druhů řas a 430 druhů hub, z nichž je 90 druhů chráněných. Mezi chráněné druhy řadíme hadovku smrdutou (*Phallus impudicus*), pýchavku obrovskou (*Calvatia gigantea*) a kotrč kadeřavý (*Sparassis crispa*). Typickými druhy rostlin, se kterými se můžeme v parku setkat, je plavuňka zaplavovaná (*Lycopodiella inundata*), ostřice písečná (*Carex arenaria*), kamýš písečný (*Ammophila arenaria*) a masožravá rostlina rosnatka okrouhlolistá (*Drosera rotundifolia*).

Fauna

Ve Słowińském národním parku jsou dominantní ptáci, což je patrné již při pohledu na znak parku, na kterém je vyobrazen racek. Nachází se zde asi 250 druhů ptáků, z nichž více než polovinu tvoří vodní ptactvo. Mezi představiteli ptactva se řadí racek chechtavý (*Larus ridibundus*), labuť velká (*Cygnus olor*), lyska černá (*Fulica atra*), rybák obecný (*Sterna hirundo*) nebo kachna divoká (*Anas platyrhynchos*). V bažinatých oblastech se vyskytuje jespák bojovný (*Philomachus pugnax*), volavka popelavá (*Ardea cinerea*), koliha velká (*Numenius arquata*) a jeřáb popelavý (*Grus grus*). Z lesního ptactva můžeme spatřit v parku sýkoru koňadru (*Parus major*), datla černého (*Dryocopus martius*) a káně lesní (*Buteo buteo*). Hojně zastoupení ve Słowińském parku mají rovněž obojživelníci a plazi například ještěrka obecná (*Lacerta agilis*) a zmije obecná (*Vipera berus*). V lesích se nachází daněk evropský (*Dama dama*), jelen lesní (*Cervus elaphus*) a prase divoké (*Sus scropha*). Ve vodních ekosystémech žijí druhy ryb, které jsou stěhovavé, jako například losos obecný (*Salmo salar*), pstruh obecný (*Salmo trutta morpha fario*) a úhoř říční (*Anguilla anguilla*).

Písečné duny

Písečné duny se rozkládají mezi severním břehem Łebského jezera a Baltským mořem. Vznikly díky mořskému přílivu, činnosti větru a vytrvalé aktivitě rostlin. Vysušený písek, který je vyplavovaný na břeh mořskými vlnami, unáší vítr vanoucí většinou ze západu. Díky tomu se hromadí na návětrné straně duny, a proto je západní strana dun strmá, zatím co východní strana klesá. Na dunách se uchytí rostliny, které se díky svým vlastnostem umí vyrovnat se slaným pískem, slunečními paprsky a silným větrem, jenž způsobuje přemísťování vysokých hromad písku.

Díky větru se duny ročně posunou až o 10 metrů. Pohyblivý písek tak zasype všechno, co mu stojí v cestě. Přesypající se písky vytvářejí různotvaré pahorky v překrásné pouštní krajině, která je v Evropě unikátní a bývá často nazývána polskou Saharou. Na některých místech můžete spatřit pozůstatky uschlých stromů nebo trosky staveb a osad, které byly v minulosti zasypány pískem, například osadu Słowińców, z čehož pramení název parku.

Nejvyšší duna – Wydma Lacka, nazývaná též Lacka Góra, je vysoká 42 metrů a rychlost jejího posunu je od 3,5 do 10 m/rok. Tato duna nese název podle vesničky Laczki, zasypané písečnou masou v 18. století. Z hřebene duny se naskýtají nádherné krajinné pohledy na okolní pouštní krajinu plnou písečných dun rozličných tvarů i zabarvení, které se mění v závislosti na denní době. Zbytky stromů, které svůj boj s pískem prohrály, naznačují, že v místech, kde se nyní rozprostírají rozlehlé písečné pláně, stával kdysi les. Nedaleko této písečné duny je písečná pláž, odkud se přes další dunu Wydma Czolpińska dá dostat do vesnice Czolpino, nebo do Łeby.

Jezera Lebsko, Gardno

Vodní plochy pokrývají téměř polovinu rozlohy Sloviňského parku, a to přesně 327, 4 km čtverečních. Mezi největší vodní útvary tohoto parku se řadí jezero Lebsko (7 140 ha, max. hloubka 6, 3 m.) a jezero Gardno (rozloha 2 468 ha, max. hloubka 2,6 m). Lebsko zároveň představuje největší polské jezero tohoto typu a vtéká do něj největší řeka parku Leba. Jezera jsou oddělena od Baltského moře úzkými proužky písčité půdy.

Jezera Gardno a Lebsko vznikla následkem činnosti neustálého dorážení mořských vln, které nanášely na břeh velké množství jemného písku a působením severozápadního větru. Obě jezera jsou slanovodní, které ovlivňují periodické přílivy mořské vody. Slanost jezer může být až 3 promile a ovlivňuje tak změnu životních podmínek pro organismy. Slaná mořská voda dostávající se do ekosystémů umožňuje růst halofytů. Je to způsobené tím, že sůl naprostě většinou rostlin škodí, a proto toho na zasolených půdách mnoho neroste. Halofyty však představují slanomilné rostliny, které nadměrné dávky solí tolerují.

Mělké vodní nádrže obou jezer jsou obklopeny rákosím, které poskytuje dobré úkryty pro bohatou faunu vodních ptáků. Kolem jezer se rozprostírají mokřady, vřesoviště a louky.

ZDROJE:

- ANONYMUS 1. *Slowiński národní park (Slowiński Park Narodowy)* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://www.narodniparky.info/np-polsko/85-slowinski-narodni-park-slowinski-park-narodowy.html>
- ANONYMUS 2. *Piesočné duny v Poľsku pripomínajú Saharu* [online] p.a. 3.11.2005 c2005 [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://cestovanie.sme.sk/c/2451321/piesocne-duny-v-polsku-pripominaju-saharu.html>
- ANONYMUS 3. *Slowiński národní park - polská Sahara* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://www.pohora.cz/trekury/slowisky-narodni-park-polska-sahara/>
- ANONYMUS 4. *Slowiński národní park* [online] p.a. nedohledána c2007-2012 [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://polsko.svetadily.cz/slowinsky-narodni-park-/lokality>
- ANONYMUS 5. *Polská Sahara na břehu Baltického moře* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://www.turistika.cz/cestopisy/polska-sahara-na-brehu-baltickeho-more>
- ANONYMUS 6. *Slowiński Park Narodowy* [online] p.a. 6.5.2013 c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/S%C5%82owi%C5%84ski_Park_Narodowy
- ANONYMUS 7. *Jeziora i rzeki* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://slowinskipn.pl/pl/jeziora-i-rzeki.html>
- ANONYMUS 8. *Slowinski National Park* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://www.staff.amu.edu.pl/~zbow/ph/pnp/slow.htm>
- ANONYMUS 9. *Lesy* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://slowinskipn.pl/pl/lasy.html>
- ANONYMUS 10. *Svět zvířat* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: <http://slowinskipn.pl/pl/swiat-zwierzat.html>
- ZIELONKA, G. *Polsko: Slowinski NP* [online] p.a. nedohledána c nedohledán [cit.22.6.2013] Dostupný z WWW: http://www.voltek.cz/poklady/polsko/parky_prirodni/polsko_park-slowinski.htm